

TISZAKÜRT KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT

GAZDASÁGI PROGRAMJA

2014 - 2019

³Módosította a 11/2015.(V.29.) sz. önkormányzati rendelete, hatályos 2015.május 29-től

1. Bevezetés

A gazdasági program elkészítésére a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 116.§. (5) bekezdésében megfogalmazott kötelezés alapján került sor.

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az Önkormányzat Képviselő-testülete a ciklusának időtartama alatt egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint fejlődjön, működjön.

A gazdasági program összeállítása során az alábbiakat vettük figyelembe:

- A képviselő-testület és a polgármester elképzeléseit
- A községünkben működő vállalkozások, civil szervezetek javaslatait
- Az Önkormányzat jelenlegi és várható pénzügyi helyzetét

A gazdasági programban meghatározott célkitűzések elérése érdekében két irányba is koncentrálnunk kell.

- egyrészt a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására, másrészt
- a szükséges anyagi források, eszközök megteremtésére

A célkitűzések megvalósításakor a Képviselő-testületnek ügyelnie kell arra, hogy az egyes elképzelések úgy valósuljanak meg, hogy azok a legfőbb célként meghatározottakat segítsék, járuljanak hozzá a részcélok megvalósulásához.

A gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához biztosítani kell a szükséges anyagi eszközöket, valamint vagyont.

Ehhez szükséges:

- a pályázati lehetőségek felkutatása,
- új lehetőségek keresése, az önkormányzat sajátosságainak kihasználása alapján, illetve
- a meglévő anyagi források nagyobb mértékű kihasználása

Az önkormányzatok helyzete, feladatrendszere, belső működése az utóbbi években megváltozott. Számos feladat, hatáskör került más szintre, a közigazgatás rendszerébe bekerültek a járások, az oktatás szervezésébe a Klebelsberg Kunó Intézményfenntartó Központ. Ez nem jelenti azt, hogy az önkormányzatoknak kevesebb feladata lenne, hanem más jellegű, helyi, települési feladatok és az ehhez kapcsolódó központi elképzelések végrehajtása.

Mindenképpen fontos azonban megfogalmazni minden olyan célkitűzést, feladatot, amely előbbre mozdítja településünket.

Ha jelenleg nincsenek is likviditási gondjaink, nagyobb fejlesztésre, beruházásra csak pályázati forrásból nyílik lehetőségünk. Az önkormányzatunk saját bevétele azonban nem fedezi a pályázatokhoz szükséges önerőt.

2. Tiszakürt község gazdasági helyzete és a várható változások bemutatása

a.) Vagyoni helyzet:

Az Önkormányzat vagyona 2014. évi zárómérleg alapján 1.061.643E Ft.

A vagyon vagyonelem szerinti megosztása :

Forgalomképtelen, illetve korlátozottan forgalomképes vagyon aránya.40 %

Önkormányzatunk jelentős hitelállománnyal nem rendelkezik, rövid lejáratú likvid hitel felvétele időnként szükséges, általában pályázatoknál az elnyert pályázati összeg megelőlegezésére az utó finanszírozás miatt.

Az önkormányzat és intézményei erősen visszafogott költségekkel gazdálkodott, működőképes volt. A hitel konszolidáció lehetővé tette, hogy a 2014-es évet 6.000.000,- Ft pénzmaradvánnyal kezdjük.

Nem szabad elfeledkeznünk arról sem hogy az intézményeinket minél költséghatékonyabban működtessük, mind a rezsiköltségek, mind a bérköltségek vonatkozásában törekedni kell a hatékonyságra

b.) A költségvetés főbb szerkezete és a várható tendenciák:

Az Önkormányzat költségvetési rendeletszerinti főösszege az elmúlt öt évben 1.212.572 E - 312.978 E forint között alakult.

Kiadások:

A költségvetési kiadások szerkezete az alábbiak szerint alakult:

Megnevezés	A kiadások aránya (%) és összege (e Ft)				
	2010 %	2011 %	2012 %	2013 %	2014 %
Személyi juttatások	207.374 48,5%	182.851 43%	227.239 47,5%	101.002 36%	121.792 42%
Személyi juttatások járulékai	51.845 12%	47.414 11%	55.928 11,7%	22.104 8%	27.402 9%
Dologi jellegű kiadások	98.642 23%	96.808 23%	126.851 26,5%	76.085 27%	78.916 27%
Működési célú pénz - eszköz átadása egyéb támogatás	48.230 11%	40.508 9,5%	32.307 6,5%	31.603 11%	24.827 8%

Speciális célú támogatás	1.700 0,5%	31.118 7,5%	37,1 0,1%	15.965 6%	13.459 5%
Felhalmozási célú kiadások	19.756 5%	26.208 6%	37.068 7,7%	33.286 12%	26.000 9%
Kiadások összesen:	427.547 100 %	427.547 100 %	479.764 100 %	280.045 100 %	292.396 100 %
Függő	2.027	793	-21.711	-	-
	429.574	425.700	458.053	280.045	292.300

Bevételek:

A költségvetési bevételek szerkezete az alábbiak szerint alakul.

Megnevezés	A bevételek aránya (%) és összege (e Ft)				
	2010 %	2011 %	2012 %	2013 %	2014 %
Intézményi működési bevétel	25.990 6%	21.405 5%	21.346 4,5%	23.787 8,5%	23.853 8%
Önkormányzat sajátos működési bevétel	70.317 16,5%	67.096 15%	61.301 13%	16.456 6%	17.805 6%
Önkormányzatok költségvetési támogatása	274.829 64%	239.252 54%	387.518 81%	123.348 43%	151.312 50%
Működési célú pénzeszköz átvétel	43.878 10%	61.015 13,8%	4.028 1%	89.153 31%	62.607 21%
Hitelek, pénzmaradvány. Intézmény finanszírozás	15.694 3%	29.405 7%	169 0,1%	32.116 11%	27.628 9%
Felhalmozási célú bevételek	1.094 0,5%	24.696 5,2%	1.303 0,4%	1.264 0,5%	16.808 6%
Bevételek összesen	427.675	442.869	477.057	286.124	300.013
	100%	100%	100%	100%	100%

c.) A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése

Az Önkormányzat a gazdasági programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- Az Önkormányzat sajátos működési bevételeinek lehetőségeit meg kell keresni. Törekedni kell egy olyan helyi adórendszer megteremtésére, amely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak, és hatékony eszköze az Önkormányzat saját forrásai növelésének
- A Képviselő-testület nyomon követi a támogatási rendszert, és az elképzeléseivel összhangban igyekszik kihasználni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket, vagyis a feladatokat igyekszik olyan formában és feltételekkel megteremteni, hogy a legkedvezőbb támogatást kapja.
- Az Önkormányzat arra törekszik, hogy a gazdasági programjában meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint hitel felvétel nélkül pályázati forrásokból valósítsa meg.

d.) Folyamatban lévő vagy tervezett beruházások, fejlesztések:

e.) A településen működő vállalkozások számának alakulása az elmúlt időszakban:

Ágazat	Vállalkozások száma				
	2010	2011	2012	2013	2014
Ipar	4	4	3	3	2
Építőipar	2	3	4	4	5
Mezőgazdaság	19	19	17	15	15
Távközlés, közlekedés	3	3	3	3	3
Kereskedelem	18	16	15	15	13
Vízgazdálkodás	1	2	2	2	2
Egyéb anyagi	25	24	22	20	20
Egészségügy, szociális, kulturális	5	4	3	3	3
Összesen	77	76	70	65	63

Törekednünk kell arra, hogy munkahelyet teremtsünk, illetve támogassuk a helyi vállalkozásokat. Jó lenne egy mezőgazdasági termék feldolgozó, a településünkön működő mezőgazdasági vállalkozások (KFT-k) és az őstermelők terményei számára.

Az M44-es főút megépítése után elképzelhetőnek tartom egy nagykereskedelmi és logisztikai központ valamint raktárak létrehozását községünkben.

Népességi adatok:

Tiszakürt lakosságának alakulása:					
Év	2010	2011	2012	2013	2014
Fő	1545	1513	1506	1467	1438

Sajnos megfigyelhető, hogy a népesség évről-évre egyre inkább fogyatkozik

Népesség kor szerinti megoszlása:

2010 évben				
Korszerinti csoportosítás	Fő	Korcsoport	Fő	Megoszlás %
0 – 3	41	Gyermek és fiatalok	333	22
4 – 6	37			
7 – 14	158	Munkaképes korú	863	56
15 – 18	97			
19 – 60	863	Időskorú	349	22
61 fölött	349			
Összesen:	1545	Összesen:	1545	100

2011 évben				
Korszerinti csoportosítás	Fő	Korcsoport	Fő	Megoszlás %
0 – 3	50	Gyermek és fiatalok	302	20
4 – 6	38			
7 – 14	127	Munkaképes korú	867	57
15 – 18	87			
19 – 60	867	Időskorú	344	23
61 fölött	344			
Összesen:	1513	Összesen:	1513	100

2012 évben				
Korszerinti csoportosítás	Fő	Korcsoport	Fő	Megoszlás %
0 – 3	47	Gyermek és fiatalok	279	19
4 – 6	33			
7 – 14	127	Munkaképes korú	849	56
15 – 18	72			
19 – 60	849	Időskorú	385	25
61 fölött	385			
Összesen:	1506	Összesen:	1506	100

2013 évben				
Korszerinti csoportosítás	Fő	Korcsoport	Fő	Megoszlás %
0 – 3	47	Gyermek és fiatalok	268	18
4 – 6	36			
7 – 14	114	Munkaképes korú	838	57
15 – 18	71			
19 – 60	838	Időskorú	361	25
61 fölött	361			
Összesen:	1467	Összesen:	1467	100

2014 évben				
Korszerinti csoportosítás	Fő	Korcsoport	Fő	Megoszlás %
0 – 3	39	Gyermek és fiatalok	256	18
4 – 6	37			
7 – 14	112	Munkaképes korú	836	58
15 – 18	68			
19 – 60	836	Időskorú	346	24
61 fölött	346			
Összesen:	1438	Összesen:	1438	100

Születések, halálozások számának alakulása:

Év	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)
2010	13	36
2011	9	23
2012	10	27
2013	14	24
2014	5	20

g. Munkanélküliségi adatok:

A településen regisztrált munkanélküliek és szociális ellátásban részesülők főbb adatai:

Megnevezés	Mutatószámok				
	2010	2011	2012	2013	2014
Regisztrált munkanélküliek száma (fő)	108	152	114	75	nincs adat
180 napnál kevesebb ideig regisztrált munkanélküliek száma (fő)	87	88	57	34	nincs adat
Járadékra jogosultak	27	21	11	7	nincs adat
Szociális ellátásban Részesültek	42	59	43	31	nincs adat
Munkaképes korú Lakosság száma	863	978	962	941	nincs adat
Munkanélküliségi ráta	10,72	15,5	11,85	7,97	nincs adat

Jelenleg legnagyobb foglalkoztató az Önkormányzat és intézményei.

Nagyobb létszámot foglalkoztat még a Hortobágyi Nemzeti Parkhoz tartozó Arborétum, a Mozgásfogyatékosok Otthona, a Nagysziget KFT, és az ARB' HONETT-19 KFT.

A környező városok és községek is biztosítanak munkát a tiszakürtiek számára, mely munkahelyekre naponta ingáznak a dolgozók. A fenti vállalkozásokon kívül szőlőtermelés, állattartás és szántóföldi növénytermesztés ad megélhetési lehetőséget a lakosság számára.

A szántó művelési ágú területek aranykorona értéke viszonylag alacsony, ezért lényeges változást jelentene, ha a szokásos gabonafélék mellett energia növényeket és gyógynövényeket is termelnének.

Bár az Önkormányzatnak nem kötelező feladata a munkahelyteremtés, mégis szükséges foglalkozni vele.

A munkanélküliség fő mozgatórugója, hogy a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények és az emberek életminősége, másrészt az Önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segélyezések miatt.

Ezen a területen elmozdulást az M44-es főút megépítése után látok, hiszen ha könnyen és gyorsan megközelíthető egy település, akkor a befektetők is szívesebben jönnek.

Ha munkahelyet tudunk biztosítani, akkor a fiatalok is szívesebben maradnak községünkben.

A munkahely teremtés feltételeinek elősegítése érdekében az önkormányzat a fejlesztési elképzeléseknél meghatározottak szerint segíti a helyi vállalkozásokat, segíti a helyi gazdaság megerősödését, ehhez igyekszik kedvező feltételeket teremteni, hogy a vállalkozók számára munkahely bővítési lehetőséget teremtsen.

A közszolgáltatások megtartása révén munkahelyet teremt és tart fenn a köztisztviselők és közalkalmazottak foglalkoztatásával.
Rendszeresen együtt működik a Munkaügyi Központ helyi (kunszentmártoni) kirendeltségével.

A mindenkori közmunkaprogramban részt kívánunk venni, rövid és hosszú távú közfoglalkoztatásban egyaránt és minél nagyobb számú embert szeretnénk bevonni a programba.

A START minta programra már ősszel felkészülünk, ennek érdekében felülvizsgáljuk föld területeinket, és azokra a területekre, amelyek alkalmasak termelésre felbontjuk az előző években kötött bérleti szerződéseket.

Jelenleg gombát termelünk, ezt szeretnénk folytatni, illetve ráépülő programként feldolgozást, tartósítást és csomagolást tervezünk a következő évtől.

Fő területek, ahol a közmunkát igénybe tudjuk venni:

- intézményekben munkaerő bővítés (óvoda, művelődési ház és könyvtár, családsegítő, konyha, hivatal, szociális ágazat.)
- közterület karbantartás (parkok, piactér, temető)
- növényzet gyérítése, ritkítása, parlagfű irtása
- szemétszedés
- mezőgazdaság
- belvíz elvezető árkok karbantartása
- helyi utak karbantartása, járdák felújítása

A közmunka program előnyt biztosít az állás nélküli személyeknek azáltal, hogy a közmunka ideje munkavégzésnek minősül, másrészt előnyt jelent a foglalkoztatónak, mivel kedvező anyagi feltételekkel (részben munkaügyi kirendeltség pályázati finanszírozásával) tud ellátni közcélú feladatokat.

A közmunkások foglalkoztatásával kapcsolatban az Önkormányzat kihasználja a közmunkával való foglalkoztatás finanszírozási előnyeit.

3. A 2014 – 2019 közötti időszakra szóló fejlesztési elképzelések

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés során azok az igények kerüljenek előtérbe, amelyek olyan probléma megoldására, igények kielégítésére irányulnak amelyek alapvető település üzemeltetési és közszolgáltatási feladatokhoz kapcsolódnak.

A településfejlesztés átgondoltságát segíti a jelen gazdasági program, valamint az éves költségvetési tervek, amelyek sorrendbe állítják a célokat, illetve részcélokat valósítanak meg a ciklus évei alatt.

Éppen ezért az Önkormányzat Képviselő- testületének figyelemmel kell kísérnie az egyes közfeladatokkal kapcsolatban felmerülő kiadásokat és a vele szemben keletkező bevételeket az adott évben, illetve több év viszonylatában.

A növekvő költségvetési kiadással és a csökkenő költségvetési bevétellel járó közfeladatok esetében rendszeresen vizsgálni kell, hogy a közszolgáltatás biztosítása más módon, más szolgáltatóval nem lehetséges-e.

A település üzemeltetés során biztosítani kell megalapozott költségvetéssel és a likviditás folyamatos figyelemmel kísérésével azt, hogy az üzemeltetéshez szükséges pénzügyi fedezet rendelkezésre álljon.

A Képviselő-testületnek támaszkodnia kell a belső ellenőrzés, valamint a folyamatba épített előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés által az üzemeltetés gazdaságosságára, hatékonyságára, eredményességére tett megállapításaira, észrevételeire.

a./ Úthálózat és közterületek fejlesztése:

- meglévő burkolt utak karbantartása, állagmegóvása
- belterületi földutak szilárd burkolattal történő átépítése a rendelkezésre álló beton törmelék felhasználásával.
  - külterületi földutak karbantartása
  - fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztántartására
  - gondoskodni kell a közterületek fásításáról, az elöregedett, veszélyes fák kivágásáról és pótlásáról
  - nagyobb figyelmet kell fordítani az Önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok állagának megóvására
  - a játszótéren évente két alkalommal balesetvédelmi megelőző karbantartást kell végezni, valamint az ott lévő eszközöket folyamatosan kell gondozni, ápolni.
  - Gondoskodni szükséges továbbra is a kommunális hulladék elszállításáról, és ártalmatlanításáról
  - Évente legalább egy alkalommal meg kell szervezni a lomtalanítási akciót és az elektronikai hulladék elszállítását.
  - Gondoskodni kell a közutak téli hó eltakarításáról, a közterületek tisztán tartásáról és a zöldfelületek gondozásáról.

b./ Ivóvízellátás:

A vezetékes ivóvíz hálózatot 1985-ben építették ki, a lakások 95 %-a rendelkezik vezetékes ivóvízzel. Az ivóvíz minősége nem felel meg az EU-s előírásoknak mivel a börtartalom meghaladja az előírt határértéket.

Ezt a problémát az ivóvízminőség-javító programban való részvétellel kívánjuk megoldani, bel és külterületen egyaránt.

c./ Szennyvízkezelés:

Településünkön szennyvízcsatorna kiépítettség nincs. A nem közművel gyűjtött szennyvíz elszállítására az Önkormányzatnak rendeletet kell alkotnia, és a képviselő-testület által kiválasztott vállalkozással kötött megállapodás szerint szállítható el a szennyvíz.

A csatorna és szennyvíztisztító kiépítése településünkön szintén fejlesztési elképzeléseink között szerepel, amelyet pályázati úton szeretnénk megvalósítani.

d./ Hulladékkezelés:

A szilárd hulladékkezelése megoldott, a szelevényi regionális szemétkerakóba kerül elhelyezésre. A településen működött szemétkerakó hely rekultivációs munkálatai befejeződtek, a rekultiváció kistérségi közös pályázat útján megvalósult.

e./ Általános iskola:

Az iskola épületének állag megóvása annak érdekében, hogy biztosítani tudjuk iskolánk pedagógus szükségletét. Az ide költöző pedagógusok részére szolgálati lakást érdemes biztosítanunk. A pedagógusoknak aktívan be kell kapcsolódniuk településünk kulturális életébe.

f./ Óvoda:

Településünk óvodájának kihasználtsága 80%-os, 40 gyereket két csoportban foglalkoztat 4 fő óvodapedagógus és 2 fő dajka. Az intézmény felszereltsége jó maga az épület felújításra szorul.

Az óvoda felújítását pályázati úton kívánjuk megvalósítani.

Folyamatosan konzultációt kell folytatni az intézmény vezetőjével és munkaközösségével, mely segít jelezni az esetleges felmerülő problémákat és azokat a kéréseket, melyek színvonalasabbá tehetik a gyermekek számára az ottlétet.

Meg kell próbálni a gyermekek számára legmegfelelőbb szolgáltatásokat, mint például az étkezést, a lehető legrugalmasabban megoldani.

Fontos feladatunk, hogy az udvart és magát az intézményt olyan játékokkal lássuk el, ami mind a balesetvédelmi, mind a gyerekek és szülei elvárásainak megfelel.

g./ Egészségügyi ellátás:

Községünk az egészségügyi feladatok ellátására Egészségházat üzemeltet, amelyben helyet kap a házi orvosi szolgálat, fogorvosi szolgálat és védőnői szolgálat.

Házi orvosi szolgálatot vállalkozó házi orvos működteti.

Fogorvosi szolgálat jelenleg is négy település betegeit látja el. (Tiszakürt, Tiszainoka, Nagyrév, Tiszasas).

Védőnői szolgálat helyiségében havi egy alkalommal gyermekorvos is rendel.

Az épület állapota megfelelő, a védőnői rendelőben nyílászárók cseréje szükséges lenne, illetve a fogorvosi rendelő felszerelése szorul felújításra.

Az ötéves fejlesztési elképzelések között harmadik helyen áll az Egészségház teljes felújítása, amelyet pályázati úton szeretnénk megvalósítani.

A külterületi lakosság egészségügyi ellátását szolgálja a közösségházban felújított orvosi szoba.

Az egészségüggyel kapcsolatban fontosnak tartanám a sportos mozgásszokások kialakítását helyi sokszereplős rendezvények tartásával a lakosság egészségmegőrzésének elősegítése érdekében.

h./ Szociális ellátás:

A rászorultak elérése, ellátása, emberhez méltó helyzetbe segítése a fő célkitűzés. (Házi segítség nyújtás, idősek klubja, nyugdíjas klub, Gyermekjóléti és családsegítő szolgálat, tanyagondnoki szolgálat, Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás)

i./ Gyermek és ifjúsági feladatokról szóló gondoskodás:

- évente felül kell vizsgálni a helyi gyermekvédelmi, gyámügyi rendeletet
- a rendeletmódosításnál figyelembe kell venni a gyermekvédelmi rendszer által tett jelzéseket, észrevételeket
- Az Önkormányzat támogatja az ifjúsági szervezetek működését, illetve
- minden olyan programot, rendezvényt, amely az ifjúság kulturált szabadidő

- eltöltését, nevelését, művelődését szolgálja

j./ Polgármesteri hivatal, közigazgatás:

Az épület felújításra szorul, elsősorban a tetőszerkezet felújítása nagyon fontos, a nyílászárók cseréje, a felvizesedés megszüntetése, fűtőkorszerűsítés (radiátorok cseréje), külső homlokzat felújítása, udvaron a parkoló építésének folytatása.

Fontos a szolgáltató jellegű közigazgatás, és ennek tárgyi feltételeinek megteremtése.

Elhasználódott számítógépek, eszközök lehetőség szerinti cseréje.

Felújítással a hivatali dolgozók és az ügyfelek számára jobb körülmények biztosítása, hatékonyabb épületüzemeltetés, de ugyanakkor az épület eredeti jellegét és építészeti stílusát megőrző rekonstrukció lenne véghezvihető.

k./ A helyi adók:

Az adóztatást úgy célszerű kialakítani, hogy az Önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos is legyen az adózók körében.

2014 évben a helyi iparüzési adóból Ft., míg a kommunális adóból Ft bevétel származott.

Csak olyan adórendeleteket szabad elfogadni, amely a lakosság számára elviselhető anyagi terhet jelent, nem hat a vállalkozók működésének, fejlesztési elképzeléseinek gátjaként.

Az adónemek növelése érdekében fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy az adózók fizetési morálja fennmaradjon, ennek érdekében rendszeresen tájékozódni kell az adóintézmények nagyságáról, a beszedésre tett intézkedésekről, illetve a szükséges végrehajtási szankciók alkalmazásáról valamint az intézkedések alapján elért eredményekről.

Az adózók teljes köre adóztatásra kerül, ennek érdekében tájékoztatást kér a testület az adóalanyi kör adóbejelentkezési kötelezettségének teljesítéséről, a lehetséges adóalanyok és a vonatkozó nyilvántartások egyeztetésének eredményéről.

Az Önkormányzati adóhatóság éljen az adóeljárás törvény alapján biztosított adóellenőrzési jogával, és az adóellenőrzések eredményéről a testület legalább évente tájékoztatást kapjon.

l./ Kommunikáció:

Az Önkormányzat korszerű honlappal rendelkezzen, melyen az Önkormányzattal és intézményeivel fontosabb tájékoztatás biztosítható és intézményeivel fontosabb tájékoztatás biztosítható, és tartalma folyamatosan fejlesztés alatt áll.

A település honlapján biztosítani kell helyet a Képviselő-testület működésével kapcsolatos közérdekű adatoknak, a Tiszakürtön működő vállalkozások adatainak, turisztikai kiadványoknak, helyi civil szervezeteknek, a településen megrendezésre kerülő programoknak.

Időszakosan megjelenő újságunkban, a tiszakürti Hírmondóban helyet kell kapni az önkormányzati híreknek, lakossági felhívásoknak, intézmények Ismertetőanyagainak, civil és egyházi szervezetek cikkeinek, vállalkozók hirdetéseinek.

Az internet hozzáférés biztosítva legyen a lakosság széles köre számára.

A hozzáférést biztosítani kell a könyvtárban, óvodában, stb.

- m./ Egyesületek, civil szervezetek:
támogatások további fenntartása
bevonásuk, véleményük kikérése a település életével kapcsolatban
Ifjúsági Szervezet létrehozása
Civilház megvalósítása
- n./ Turisztika:
Kihasználni Cserkeszőlő közelségét
Kerékpárút kiépítése Cserkeszőlő és Tiszakürt között
Arborétum
Gyűjteményház (múzeum),
Tiszapart, hajó állomás visszaállítása
Horgász turizmus
- o./ Egyházak, köztemető
A település élete csak akkor lesz teljes, ha az egyházak működését, a közösségét is támogatja a település, megosztják egymással gondjaikat, örömeiket, segítik egymást. Az egyházakkal továbbra is szoros kapcsolatot kell fenntartani.
Gondoskodni kell a temető rendben tartásáról.
- p./ Sport:
A település sport tevékenységének koordinálása a helyi általános iskola és a Sport Egyesület feladata
- q./ Kultúra:
Községünk kulturális szolgáltatását két épületben biztosítja
(Művelődési ház, könyvtár)
A művelődési ház ad helyet az internetes szolgáltatásnak, a civilszervezetek összejöveteleinek, rendezvényeinek. Felújítása 2004.-ben történt.
2006 évben került felújításra a külterületi közösségi ház, amely a Bogarasban élő lakosság kulturált szabadidő eltöltésének helyszíne lett.
- r./ Települési fórumok:
Testületi, bizottsági ülések nyilvánosan zajlanak, alkalmanként kihelyezett ülés a bogarasi kultúrházban a külterületi lakosság érdekében.
Közmeghallgatás, falugyűléssel évente legalább két alkalommal tavasszal és ősszel.
Falu és határszemle - célszerű lenne bevezetni.
Civil fórum: a település civil szervezeteinek találkozója
Negyedévente kötetlen beszélgetés, ahol meg lehet beszélni a község egyes bajos dolgait, nyilvános, de külön meghívót kapna a képviselő-testület, a civil szervezetek és az intézmények, munkahelyek vezetői.
Ünnepségek, rendezvények alkalmával - a polgármester, a képviselő-testület a tisztségviselők, intézményvezetők vegyenek részt a település közéletében.
Élő kapcsolat kialakítása a helyi vállalkozókkal, vállalkozásokkal és a lakossággal.
- s./ Felkészülés a pályázatokra:
Igény és cél felmérése, szükséges tervek, előtanulmányok megalkotása, és pályázati forrás felkutatása, pályázat készítés.

Sikeres pályázatok megírása érdekében szükséges szakértelemmel és tehetséggel rendelkező személyt/ személyeket kell keresni és megbízni és az eddigi sikeres kapcsolatokat továbbra is fent kell tartani.
A pályázatok benyújthatósága érdekében a kiemelt fontosságú fejlesztésekre előre terveket célszerű készíteni.

Községünk közlekedés földrajzi helyzete elhelyezkedéséből adódóan jó, környezete tájképileg vonzó, alföldi viszonylatban tagolt, változatos táj, melyben jelentős természeti értékek találhatók. A Tisza és az ártéren fekvő Tájvédelmi körzet értékes folyóvízi, folyóparti-ártéri és mocsári élőhelyeket képvisel, jelentős védett élővilággal. Többszörösen értékes területe az országosan védett, jelenleg a Hortobágyi Nemzeti Parkhoz tartozó Arborétum, az egykori Bolza kastélykert.
Községünk mezőgazdasági jellegű terület, melyből adódóan kicsi a környezet ipari eredetű károsítása.
Ivóvíz ellátás biztosított felszíni szennyeződésektől jól védett rétegvízből.
A levegő szennyezettsége kismértékű, mely közlekedési és fűtéstehnológiai eredetű.

2014 évtől megvalósult és tervezett fejlesztések

a.) Megvalósult fejlesztések:

- Piac tér megépítése, húsbolttal
- Hivatali, tanyagondnoki autó beszerzése
- Kistérségi pályázati úton nyert autóbusz Tiszakürt Község Önkormányzatának tulajdonába való megszerzése.
- Bogarasi ivóvíz ellátás
- Ivóvízminőség javító program (2015 évi befejezéssel)
- Főtéren a busz megálló és a szoborkert felújítása
- Szeméttelp rekultivációja
- Iskola akadálymentesítése

b.) Tervezett fejlesztések:

- Községháza teljes felújítása
- Egészségház felújítása
- Óvoda felújítása
- Községi konyha felújítása
- Csatorna és szennyvíztisztító rendszer kiépítése
- Kerékpár út megépítése
- Belterületi útépítés
- Hajóállomás visszaállítása, séta hajózás megszervezése
- Ravatalozó felújítása
- Szabadtéri színpad, sport öltöző felújítása
- Térfigyelő kamera rendszer kiépítése (belterületen és külterületen egyaránt)
- Turizmus fejlesztése (Falusi és horgász turizmus)

Zárszó:

A célok eléréséhez kitartó munkavégzésen túl, olyan képviselő-testületre van szükség, amely képes együtt gondolkodni, tenni a célok érdekében úgy, hogy felelősen felméri az egyes lépések következményeit. Nyitottak legyenek a külső határookra, ugyanakkor a település érdekeit maximálisan szem előtt tartva hozzák meg döntéseiket. A polgármester tartsa össze a képviselő-testületet, biztosítsa a település haladását, legyen közösséget kovácsoló mind szűkebb, mind a település tágabb körében is.

Dr. Kiss Györgyné
Polgármester

Keresztes Anita
Jegyző